

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

شماره داوطلب:

تعداد صفحه سؤال: ۲ صفحه

ساعت امتحان ۱۰:۳۰ صبح

جمهوری اسلامی ایران

اداره‌ی کل آموزش و پرورش شهر تهران

اداره‌ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه‌ی دو تهران

دبیرستان غیردولتی پسرانه‌ی سرای دانش واحد سعادت‌آباد

امتحانات پایانی نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳

 www.sarayedanesh.com

 021-2936

نام درس: فارسی

مقطع و رشته: هشتم

نام دبیر: فرزاد فتوحی

تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۳/۷

مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

نمره به عدد:		نمره به حروف:	نمره تجدید نظر به عدد:	نمره به حروف:	محل مهر و امضاء مدیر
نام دبیر:		تاریخ و امضاء:	نام دبیر:	تاریخ و امضاء:	
ردیف	سؤالات				نمره
۲/۵	«معنی و مفهوم شعر» هر یک از ابیات زیر را به نثر روان امروزی بازنویسی کنید. (۱) از علی آموز، اخلاص عمل / شیر حق را دان منزله از دغل (۲) به چشم مرحمت سویم نظر کن / شفیع آخرت، خیرالبشر کن (۳) به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقی‌ست / به ارادت بکشم درد که درمان هم از اوست (۴) شد چنان از تف دل کام سخنور تشنه / که ردیف سخنش آمده یک‌سر تشنه (۵) ده‌روزه مهر گردون، افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران، فرصت شمار، یارا				الف
۱	«معنی واژه» مترادف واژگانی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، در کمانک مقابل هر یک بنویسید. (۱) محمد / در آغوش پدرش / چونان پرنده‌ای بیمناک / آشیان دارد / از بیم دوزخ آسمان () (۲) گشت از کَلک فدایی چو دلش دود بلند / بر ورق کرد رقم بس که مکرر تشنه () (۳) تو آن درخت گردوی کهن‌سالی / و بیش از آن که من خوف تیر را نگرانم / تو ایستاده‌ای () (۴) ای وطن، ای دل مرا مأوا / ای وطن، ای تن مرا مسکن ()				ب
۲/۵	«درک مطلب» (۱) حافظ به هنگام سرایش مصرع «ای هدهد صبا، به سبا می‌فرستم» به قصه‌ی زندگی کدام نَبی الهی نظر داشته است؟ (۲) پیام اخلاقی بیت «نام نیکو گر بماند ز آدمی / به کزو ماند سرای زرنگار» چیست؟ (۳) مفهوم مشترک آیه‌ی شریفه‌ی «تَعَزَّ من تشاء و تذَلَّ من تشاء» و بیت زیر را بنویسید. «یکی را به سر برنهد تاج بخت / یکی را به خاک اندر آرد ز تخت» (۴) منظور سعدی از جمله‌ی «نه هرچه به قامت مهتر، به قیمت بهتر» چیست؟ (۵) در قطعه‌ی ادبی زیر، مقصود شاعر از «سدره‌المنتهی» چیست؟ «محمد الدوره / خونی‌ست که از بعثت پیامبران جوشیده است / پس ای محمد / صعود کن / صعود کن تا سدره‌المنتهی»				ج
صفحه‌ی ۱ از ۲					

۱/۵	«دانش‌های زبانی» ۱) در بیت «الهی، جانب من کن نگاهی / مرا بنما به سوی خویش راهی» کدام یک از انواع حرف «را» به کار رفته است؟ نقش‌نمای مفعول ☐ حرف اضافه ☐ فکّ اضافه ☐ تغییر فعل ☐ ۲) مفرد کدام یک از جمع‌های مکسر زیر به درستی بیان نشده است؟ قل: قلّه ☐ مجالس: مجلس ☐ اشعار: شاعر ☐ علما: علیم ☐ ۳) برای افزودن «ی نکره» به کدام لغت، احتیاجی به «صامت میانجی» نداریم؟ آقا ☐ نوازنده ☐ راه ☐ بانو ☐ ۴) در کدام گزینه حذف فعل به قرینه‌ی <u>معنوی</u> رخ داده است؟ شرف مرد به جود است و کرامت به سجود ☐ زر بر آستین است و خز در بازار ☐ ماداران صبوری داری و پدرانی به‌غایت شجاع ☐ رعدوبرق شب، طنین خنده‌اش ☐ ۵) در کدام گزینه فعل اسنادی به کار رفته است؟ هیچ‌کس را در حضورش راه نیست ☐ درمی در آستین داشت و در عقیدتش خلل بود ☐ به خفروشان می‌شوم تا خزی خرم ☐ از کجا گردد پدیدار این همه نقش و نگار ☐ ۶) در جملات زیر، کدام یک از انواع وابسته‌های پیشین به کار رفته است؟ «چه دروغ آشکاری! هیچ انسان عاقل و تحصیل‌کرده‌ای این را باور نمی‌کند.» صفت تعجبی و صفت مبهم ☐ صفت اشاره و صفت مبهم ☐ صفت تعجبی و صفت اشاره ☐ صفت پرسشی و صفت مبهم ☐	د
۱/۵	«دانش‌های ادبی» ۱) شاعر بیت «رشته‌ی تسبیح اگر بگسست، معذورم بدار / دستم اندر ساعد ساقی سیمین‌ساق» بود، از طریق تکرار حرف «سین»، کیفیت موسیقایی کلام خود را ارتقا داده است. در اصطلاح ادبی، به این آرایه چه گفته می‌شود؟ ۲) آیا پرسش به‌کاررفته در سطر زیر از نوع انکاری به شمار می‌رود؟ «ای بهار استوار / ای شکیبای شکوهمند / کجای زمین از تو عاشق‌تر است / من از تو برنمی‌گردم، تا بمیرم» ۳) آیا بیت «آنکه حبّ وطن نداشت به دل / مرده زان خوب‌تر به باور من» می‌تواند جزو یک منظومه‌ی مثنوی باشد؟ ۴) در بیت زیر، از طریق هم‌نشینی واژه‌ی «بر» با کدام کلمه، هم‌آرایه‌ی تضاد شکل می‌گیرد و هم جناس ناقص افزایشی؟ «با لب خشک و دل سوخته و دیده‌ی تر / غرقه‌ی بحر بلا بود در آن بر، تشنه» ۵) آیا دو بیت زیر با همدیگر «موقوف‌المعانی» هستند؟ «آدمی را چو هفت مهر به دل / نبود، کم شمار از اهریمن *** مهر ناموس و زندگانی و دین / عزّت و خاندان و مال و وطن» ۶) در مصرع «تاج عزت به سرم بنهادی» یک اضافی تشبیه‌ی دیده می‌شود. مشبّه‌به آن را تعیین کنید.	ه
۱	«تاریخ ادبیات» درستی یا نادرستی هر کدام از گزاره‌های زیر را تعیین کنید. ۱) سمعانی در کتاب روح‌الارواح، با نثری شیوا و ساده به شرح و توضیح نام‌های خدا پرداخته است. صحیح ☐ غلط ☐ ۲) ابوالقاسم قشیری، عارف قرن پنجم، رساله‌ی قشیریّه را از عربی به فارسی ترجمه کرد. صحیح ☐ غلط ☐ ۳) لسان‌الغیب، شاعر اهل شیراز، به سبب ازبرداشتن قرآن کریم، «حافظ» تخلص می‌نمود. صحیح ☐ غلط ☐ ۴) بوستان یا سعدی‌نامه، کتابی است به نثر آمیخته به نظم که در ۱۰ باب نوشته شده است. صحیح ☐ غلط ☐	و
صفحه‌ی ۲ از ۲		

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه دو تهران
دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد سعادت آباد
کلید سؤالات پایان ترم نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

www.sarayedanesh.com

021-2936

نام درس: فارسی هشتم

نام دبیر: فرزاد فتومی

تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۳/۷

ساعت امتحان: صبح/ عصر

مدت امتحان: دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
الف	(۱) پاکي نیت و درستی در کردار را از علی (ع) یاد بگیر (۰/۲۵) و او که شیر شجاع خداوند است را از دروغ و ریا بر حذر بدان. (۰/۲۵) (۲) الهی، با دیده ی بخشش و لطف به من بنگر (۰/۲۵) و در آخرت نیز، نیکوترین مردم، حضرت محمد را شفاعتگر من قرار ده. (۰/۲۵) (۳) زهر را به شیرینی و گوارایی می نوشم، چرا که محبوب زیبارویم ساقی من است، (۰/۲۵) و با رغبت و علاقه، درد را تحمل می کنم، زیرا درمان من هم از جانب وی می رسد. (۰/۲۵) (۴) زبان شاعر، آن قدر از سوز و حرارتی که در دلش بود تشنه شد (۰/۲۵) که لغت «تشنه» را ردیف سروده ی خویش قرار داد. (۰/۲۵) (۵) مهر و محبت چندروزه ی این دنیا، همانند قصه، غیرحقیقی، و همانند جادو، ناپایدار است، (۰/۲۵) پس ای عزیز، این فرصت کوتاه را برای نیکی کردن در حق دوستان غنیمت بشمار. (۰/۲۵)	
ب	(۱) جهنم (۰/۲۵) (۲) قلم (۰/۲۵) (۳) ترس (۰/۲۵) (۴) پناهگاه (۰/۲۵)	
ج	(۱) حضرت سلیمان (۰/۵) (۲) آدمی باید بکوشد که نام و پادى نیکو از خود بر جای بگذارد، نه مال و ثروت (برتری معنویت بر مادیات) (۰/۵) (۳) عزّت و ذلّت به دست خداست و آن ها را به هرکس بخواهد می دهد. (۰/۵) (۴) پرهیز از ظاهربینی و دعوت به ارج نهادن به ارزش های باطنی و درونی (۰/۵) (۵) درختی در آسمان هفتم و بیانگر بالاترین مقام متصور برای انسان که پیامبر در شب معراج به آن دست یافته است. (۰/۵)	
د	(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۳ (۴) ۴ (۵) ۴ (۶) ۱ (هر مورد ۰/۲۵)	
ه	(۱) واج آرایی (۲) بله (۳) خیر (۴) بحر (۵) بله (۶) تاج (هر مورد ۰/۲۵)	
و	(۱) صحیح (۲) غلط (۳) صحیح (۴) غلط (هر مورد ۰/۲۵)	
جمع بارم: ۱۰ نمره		نام و نام خانوادگی مصحح: امضاء: